

Jan Gancarski

Trzcinica, st. 25, gm. Jasło, woj.
krośnieńskie, AZP 109-71/60

Informator Archeologiczny : badania 31, 73-74

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania sondażowe-ratownicze przeprowadzone w dniach od 16 września do 7 października przez mgr. Jana Gancarskiego (Muzeum Historyczne - Pałac w Dukli). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 237,5 m².

Na stanowisku założono 4 wykopy. Wykop I posiadał długość 20 m i szerokość 2,5 m. Na długości 6,5 m został poszerzony do szerokości 5 m. Poziom calca został uchwycony na głębokości 35 cm. Na tym poziomie widoczny był niezbyt jeszcze wyraźnie zarys chaty wczesnośredniowiecznej (ob. 1) o wymiarach ok. 220-230 x 500 cm oraz towarzyszącej jej jamy zasobowej (ob. 2), która położona była w jej południowo-wschodnim narożniku i częściowo wychodziła poza obręb chaty. Chata posiadała prostokątny kształt. W profilu poprzecznym była nieckowata. Dochodziła do 70 cm głębokości od obecnej powierzchni. Jama zasobowa posiadała zarys prostokątny z silnie zaokrąglonymi narożnikami i wymiary 180 x 140 cm. Dochodziła do 135 cm głębokości. Ku dołowi robiła się coraz bardziej owalna. W profilu była prawie prostokątna i miała płaskie dno. W warstwie ziemi ornej odkryto tu 21 fragmentów ceramiki, 1 brzeg, 1 paciorek szklany koloru granatowego oraz fragment żelaznej ostrogi z kolcem. Wszystkie zabytki zalegały nad ww. chatą i datowane są na wczesne średniowiecze. W wypełnisku chaty znaleziono 122 fragmenty ceramiki, 4 fragmenty brzegów, 1 fragment noża żelaznego. Wszystkie zabytki datowane są na wczesne średniowiecze, a 1 odłupek z radiolarytu, zalegający zapewne na złożu wtórnym, na początku epoki brązu. W jamie zasobowej znaleziono 39 fragmentów ceramiki i 2 fragmenty brzegów naczyń wczesnośredniowiecznych oraz 1 fragment ceramiki z epoki brązu, prawdopodobnie kultury Otomani-Füzesabony.

Wykop II, będący przedłużeniem I, posiadał wymiary 20 x 2,5 m. W warstwie ziemi ornej sięgającej do głębokości 35 cm znaleziono 7 fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej. Obiekty, jeżeli tu były, uległy prawdopodobnie całkowitej erozji.

Wykop III posiadał wymiary 20 x 2,5 m i na przestrzeni 8,5 m został poszerzony do szerokości 5 m. Odkryto tutaj przydenną część chaty (ob. 2) o wymiarach około 480 x 160 cm, w profilu lekko nieckowata o miąższości 8 cm. Podobnie jak wyżej towarzyszyła jej jama zasobowa (ob. 5), oddalona od narożnika SE około 120 cm, podobna w zarysie jak poprzednia, o wymiarach ok. 160 x 120 i głębokości około 70 cm. W profilu miała ona niezbyt czytelny zarys, prawie płaskie dno położone było ukośnie i podnosiło się ku górze. W wykopie tym odkryto jeszcze jeden niewielki obiekt (ob. 4) o wymiarach 42 x 60 cm, dochodzący do głębokości 50 cm od powierzchni. Profil miał w zarysie prostokątny, dno prawie płaskie. Jeden obiekt (ob. 3) okazał się nowożytny.

W warstwie ziemi ornej odkryto w tym wykopie 18 fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej, 1 nóż żelazny, 1 gwóźdź, 1 fragment ceramiki kultury Otomani-Füzesabony, 1 łuszczeń z radiolarytu, 1 łuszczeń z rogowca. W obiekcie 2 znaleziono 8 fragmentów ceramiki i 1 fragment brzegu naczynia wczesnośredniowiecznego oraz 1 nóż żelazny. W obiekcie 4 znaleziono 2 fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej, a w obiektach 5-45 fragmentów ceramiki, 3 fragmenty brzegów, 2 gwoździe żelazne oraz bryły polepy z ziarniakami. Wszystkie zabytki datowano na okres wczesnego średniowiecza.

Wykop IV posiadał wymiary 20 x 2,5 m. Na poziomie 35 cm zarysował się elipsowaty obiekt o wypełnisku srebrzysto-szarym, sięgający do głębokości 103 cm – zapewne ślad po wykrocie. W warstwie ziemi ornej odkryto 5 fragmentów ceramiki, 1 fragment brzegu naczynia z wczesnego średniowiecza, 2 fragmenty ceramiki prahistorycznej, prawdopodobnie z epoki brązu. W wypełnisku obiektu znaleziono 6 drobnych fragmentów ceramiki, kultury Otomani-Füzesabony i 1 odłupek z rogowca.

Stanowisko to jest silnie zniszczone przez erozję. Niekiedy zachowane są jedynie przydenne części obiektów.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Podkarpackim w Krośnie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwach Muzeum Podkarpackiego w Krośnie lub Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego.

Badania nie będą kontynuowane.

TRZCINICA, st. 25, gm. Jasło, woj. krośnieńskie, AZP 109-71/60

- osada kultury Otomani-Füzesabony (wczesna epoka brązu)

- ślady osadnictwa kultury przeworskiej (późny okres wpływów rzymskich)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone we wrześniu przez mgr. Jana Gancarskiego (Muzeum Historyczne-Pałac w Dukli). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 187,5 m².

Na stanowisku założono trzy wykopy: dwa równoległe i jeden poprzeczny. Wykop I posiadał 45 m długości i 2,5 m szerokości. Poziom calca ukazał się na głębokości 35-40 cm. Pod warstwą ziemi ornej zalegała warstwa zmywowa o miąższości 10 lub nawet kilkunastu cm. Brak pełnego profilu glebowego pozwala sądzić, że strop calca został zniszczony przez erozję, a w niektórych miejscach przykryty później warstwą zmywową. Na tle calca słabo rysowały się pierścieniowate obiekty z calcem w środku, prawdopodobnie po wykrotach. Odkryto ich w tym wykopie 7. W wykopie odkryto w warstwie ziemi ornej zaledwie kilkanaście fragmentów ceramiki i 2 odłupki z radiolarytu. W ww. obiektach zaledwie 2 bardzo małe fragmenty ceramiki.

W wykopie II o długości 20 m i szerokości 2,5 m odkryto części 3 podobnych obiektów. Warstwa nad calcem zawierała zaledwie kilka zabytków, w tym 1 łuszczkę z radiolarytu i okruch negatywowo z bliżej nieokreślonego krzemienia. W wykopie III o długości 15 m i szerokości 1,5 m z niewielkim rozszerzeniem o wymiarach 2,5 x 1 m zarysował się fragment podobnego obiektu elipsowatego. Warstwa 0-35 cm zawierała zaledwie kilka zabytków. Odkryte zabytki datować należy na epokę brązu i wiązać zapewne z kulturą Otomani-Füzesabony. W wykopie II odkryto także 1 fragment ceramiki siwej z późnego okresu wpływów rzymskich.

Stanowisko jest silnie zniszczone przez erozję.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Podkarpackim w Krośnie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w wydawnictwach Muzeum Podkarpackiego w Krośnie lub Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego.

Badania nie będą kontynuowane.

TULISKA, st. 6, gm. Szczawin Kościelny, woj. łódzkie, AZP 54-52/46

- ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)

Ratownicze badania sondażowe, przeprowadzone przez mgr. Adama Grajewskiego (Zespół ds. badań Pojezierza Gostynińskiego Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi). Finansowane przez Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi. Przebadano powierzchnię 325 m².

Stanowisko odkryto w trakcie badań powierzchniowych AZP w roku 1996. Położone jest w pobliżu doliny niewielkiego, bezimiennego cieku. Zajmuje obszar około 60 arów. Badania sondażowe przeprowadzono w zachodniej, najbardziej zniszczonej partii stanowiska. W trakcie badań odkryto ogółem 867 ułamków naczyń kultury trzcinieckiej oraz nieliczne fragmenty ceramiki kultury pucharów lejkowatych.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania nie będą kontynuowane.

TUR DOLNY-BUSINA, st. 3, gm. Michałów, woj. kieleckie, AZP 92-61/48

- osada kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
- cmentarzysko kultury łużyckiej (schyłek epoki brązu)
- osada kultury łużyckiej (wczesna epoka żelaza)
- cmentarzysko kultury łużyckiej (wczesna epoka żelaza)

Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z niszczeniem stanowiska przez wybiórkę piasku, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Andrzeja Matogę (Muzeum Archeologiczne w Krakowie). Finansowane przez PSOZ i Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Dziesiąty sezon badań. Przebadano powierzchnię 426 m²

W sezonie 1997 prowadzono prace w najbardziej zagrożonych rejonach: zachodnim (odkrywając powierzchnię 60 m²), północnym (310 m²) i południowym (56 m²).